

Muutokset palveluverkossa/Sosiaali- ja terveyskeskus

Aluehallitus 21.10.2024 § 213

Valmistelija Penttinen Erkki
Svartsjö Sofia
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmassa on päätetty, mitkä Pohjanmaan hyvinvointialueen fyysiset palvelupisteet ovat käytössä jatkossa. Sosiaali- ja terveyskeskusten ja hyvinvointiasemien toiminnan sisältöä tarkastellaan säännöllisesti, jotta toimintaa voidaan sopeuttaa sen hetkisiin toimintaedellytyksiin liittyen asukkaiden tarpeisiin, henkilöstön saatavuuteen ja talouteen.

Sitä mukaa, kun digitaalisten palvelujen toimintaedellytykset paranevat yhteisen potilas- ja asiakastietojärjestelmän käyttöönoton myötä ja digitaalisen palvelualueen valmistelut ovat hyvässä vauhdissa, alkavat niiden vaikutukset näkyä myös palvelujen tarpeessa fyysisissä toimipisteissämme.

Tähän yhdistetään myös päätös yhdistää sosiaalihuollon vastaanottopisteet terveyden ja sairaanhoidon vastaanottopisteiden kanssa kiinteistöverkoston edellytysten mukaisesti.

Hallitukselle ehdotetaan tässä vaiheessa neljää palveluverkon muutosta. Muutokseen vaikuttavat tekijät eritellään kunkin asian yhteydessä. Vaikutusten arviointi on tehty yhdessä esihenkilöiden kanssa, jotta riskit ja tavat riskien minimointiin on voitu tunnistaa mahdollisimman hyvin.

1. Kaskisten hyvinvointiaseman vastaanotto keskitetään Närpiöön

Kaskisten kaupungin asukasluku on hyvinvointialueen pienin (31.12.2023, 1 208 henkilöä), ja ikäihmisten osuus (yli 65 v, 521) on suuri. Erityisesti lääkärien rekrytointi ei ole onnistunut. Lääkäripalvelut hoidetaan ostopalveluiden avulla. Tästä syystä toiminnan hinta on kallis verrattuna muihin fyysisiin toimipisteisiimme, väestöpohja ja henkilöstökulut huomioiden. Osaamisen ylläpito ja toiminnan jatkuva kehittäminen ovat haastavaa pienessä yksikössä, jossa työvoima on ostettu. Lisäksi nykyinen vastaanotto toiminta on haavoittuvainen sairauspoissaolojen aikana. Jatkossakin hyvän tasoisen palvelu takaamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi nykyisten edellytysten mukaisesti, ehdotetaan, että lääkärin ja hoitajan vastaanotto hoidetaan jatkossa Närpiössä. Kaskisten ja Närpiön välimatka on lyhyt, 11 kilometriä. Kaskisissa asuvien lastenneuvola ja suun terveydenhuolto järjestetään jo nyt Närpiössä, ja tämä on toiminut hyvin. Ehdotus sisältää myös edelleen mahdollisuuden vuokrata Kaskisista pienemmät tilat erityisesti ikääntyneen väestön panostuksia varten, mieluusti jonkun muun ikäihmiselle suunnatun toiminnan, esimerkiksi kotihoidon läheisyyteen synergiaetujen saamiseksi. Tämä ei vähennä mahdollisuuksia erilaisiin toiminnan panostuksiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa Kaskisissa. Kouluterveydenhuolto jatkuu nykyiseen tapaan.

Säästö: 137 000 eur

Ehdotus: Kaskisten hyvinvointiaseman vastaanotto keskitetään Närpiöön.

2. Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin

Tällä hetkellä suurin osa lääkärin ja hoitajan vastaanotto toiminnasta, mukaan lukien kiirevastaanotto, on Oravaisissa. Vöyrin hyvinvointiasemalla on lastenneuvola, hoitajan vastaanotto, ja vasta rakennetussa lisärakennuksessa on suun terveydenhuolto. Kiinteistön vanhassa osassa on suuria sisäilmaongelmia, eikä sitä voida jatkossa käyttää.

Tämä tekijä vauhdittaa etsimään ratkaisuja, joiden toteuttaminen on taloudellisesti mahdollista ja joilla taataan hyvät palvelut väestölle. Lastenneuvolan sijainti Vöyrin keskustassa nähdään jatkossakin tarpeellisena, ja samoin tarvitaan tiloja, joita voidaan käyttää ajanvarauksella muihin vastaanottoihin. Koulutervedenhuolto jatkuu entiseen tapaan. Oravaisten sosiaali- ja terveyskeskus suunnitellaan niin, että siellä voidaan ottaa vastaan myös sosiaalihuollon asiakkaat, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki Vöyrin toiminta ei tule mahtumaan Oravaisten tiloihin. Jotta ehdotus voidaan toteuttaa, Vöyrin keskustasta tarvitaan tilat (2 vastaanottohuonetta) joko suun terveydenhuollon yhteyteen, jolloin saadaan synergiaetuja odotushuoneen ja sosiaalitulojen tarvetta ajatellen, tai vaihtoehtoisesti toiset tilat.

Säästö: 100 000 eur

Ehdotus: Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin ja Vöyrin keskustasta vuokrataan pienemmät tilat lastenneuvolalle ja tietyille ajanvarausvastaanotoille.

3. Vähänkyrön hyvinvointiaseman lääkärin ja sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Laihialle tai Vaasaan

Vähänkyrön hyvinvointiasema on jo aiemmin yhdistetty Vaasan sosiaali- ja terveyskeskukseen. Lääkärin ja hoitajan vastaanottoa pidetään päivittäin, ja samassa kiinteistössä on myös lastenneuvolatoiminta, suun terveydenhuolto ja kotihoito. Toiminnan laajuus on suhteellisen suuri ja edellyttää huolellista suunnittelua korvaavien tilojen osalta Laihian sosiaali- ja terveyskeskuksessa. Laihian yleislääketieteen osaston lakkauttamisen jälkeen on mahdollista, että nykyisen lääkärin vastaanottojen läheisyyteen voitaisiin saada korvaavat tilat pienellä remontoinnilla. Suun terveydenhuollon toiminnan muutto vaatii resursseja, ja tässä vaiheessa sen ei katsota olevan realistista. Suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa on tärkeää, jotta prosesseista tulee sujuvia niin väestölle kuin henkilöstölle. Vähänkyrön ja Laihian välinen etäisyys on vain 15 kilometriä, joten yhdistäminen on mahdollista maantieteellisten edellytysten osalta.

Vähänkyröön jäisi lastenneuvolaa varten kaksi huonetta, joissa voisi pitää myös seniorivastaanottoa, sekä suun terveydenhuolto nykyisissä tiloissaan ja kotihoito. Vähänkyrön kiinteistön vuokratulot ovat tällä hetkellä suuret, noin 300 000 euroa vuodessa, merkittävä säästö on mahdollisena.

Säästö: 410 000 eur

Ehdotus: Vähänkyrön lääkärin ja hoitajan vastaanotto siirretään Laihialle.

4. Pietarsaaren hoitotarvikejakelun fyysinen toimipiste lakkautetaan.

Siitä lähtien, kun hyvinvointikuntayhtymä muodostettiin, hoitotarvikejakelua on kehitetty asteittain kohti keskitettyä toimintaa, jolla on yhteinen logistiikka, vähemmän fyysisiä jakelupisteitä ja on siirrytty käyttämään noutoa postin jakelupisteistä. Tällä hetkellä henkilöstöä, joka ottaa vastaan tilauksia puhelimitse tai sähköisesti, on Vaasassa ja Pietarsaareissa. Nyt ehdotetaan viimeisenä keskittämistoimenpiteenä Pietarsaaren jakelupisteen sulkemista. Tämä toimii jo hyvin muilla hyvinvointialueen alueilla ja tekee palvelusta yhdenvertaisen väestölle. Vaikka toimenpiteellä ei ole suurta taloudellista vaikutusta, se nähdään loogisena jatkumona jo toteutettuun jakelun keskittämiseen ja automatisointiin. Lähipalvelujen näkökulmasta ehdotus tarkoittaa, että palveluja tarjotaan hyvinvointialueella yhdenvertaisesti niin, että hoitotarvikkeet haetaan asiakkaan näkökulmasta lähimmästä postin jakelupisteestä, useimmiten lähellä olevasta kaupasta.

Ehdotus: Pietarsaaren hoitotarvikejakelu suljetaan. Palveluja tarjotaan hyvinvointialueella yhdenvertaisesti niin, että hoitotarvikkeet haetaan asiakkaan näkökulmasta lähimmästä postin jakelupisteestä, useimmiten lähellä olevasta kaupasta.

Vaikutusarviointi on tehty ja liitetään valmisteluun.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

Ehdottaa, että hallitus

- merkitsee virkamiesvalmistelun tiedoksi. Ennen päätöksentekoa pyydetään asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille tehdään muutosesityksistä kysely. Lisäksi huomioidaan 4.11.2024 päättyvät yhteistyöneuvottelut ja
- tekee päätöksen asiassa kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että hallituksen jäsen Rainer Bystedt ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28 § 5. kohdan mukaisesti ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Pykälä tarkastettiin heti.

Jakelu

Aluehallitus 25.11.2024

5693/00.01.02.01/2024

Valmistelija Penttinen Erkki

Svartsjö Sofia

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Ennen päätöksentekoa on pyydetty asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille on tehty muutosesityksistä kysely.

Lausunnon on antanut alueen kunnista Kaskinen, Laihia ja Vaasa. Lausunnon on antanut myös Vähänkyrön vuokra-asunnot Kiinteistö Oy.

Vammaisneuvosto on käsitellyt asiaa kokouksessaan 5.11.2024. Vammaisneuvosto korostaa, että palvelua tulee jatkossakin tarjota lähellä väestöä ja että on erityisen haavoittuvia alueita, joilla on jo pitkä matka palveluun ja joilla väestön matkat sosiaali- ja terveyspalveluihin venyvät entisestään, jos ehdotetut muutokset toteutetaan

Vanhusneuvoston on käsitellyt asiaa 12.11.2024 ja todennut, että se:

- hyväksyy ehdotuksen Kaskisten hyvinvointiaseman osalta, mutta on tärkeää huomioida kielellisten oikeuksien toteutuminen
- kannattaa ehdotusta Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanoton keskittämistä Oravaisiin.
- hyväksyy ehdotuksen Vähänkyrön lääkärin ja hoitajan vastaanoton siirtäminen Laihialle.
- hyväksyy ehdotuksen Pietarsaaren hoitotarvikejakelun fyysisen toimipisteen lakkauttamisesta.

Sairaanhoidon vastaanoton siirrosta Kaskisesta Närpiöön oli väestökyselyn vastauksissa 39 prosenttia vastanneista eri mieltä tai osittain eri mieltä ja samaa tai osittain samaa

mieltä 35 prosenttia. Vähänkyröstä sairaanhoidon vastaanoton siirtämisestä Laihialle oli eri mieltä tai osittain eri mieltä 41 prosenttia ja samaa tai osittain samaa mieltä 32 prosenttia.

Kaskisen kaupungin lausunnossa kiinnitetään huomiota, että nyt kielelliset oikeudet eivät tule säästöjen jälkeen toteutumaan, ja niissä on jo tällä hetkellä haastetta suomenkielisten osalta nykyinen omalääkäri –malli on toiminut myös hyvin Kaskisissa, ja sitä kehitetään Suomessa. Tehty esitys romuttaa sen. Mariakodin ympärille rakentaa ikäihmisten palvelukeskus, jossa kotona asuvat voisivat käydä päivätoiminnassa ja syömässä, kotihoito organisoitaisiin sieltä ja kotisairaalapalvelu tukisi toimintaa sairaanhoidolliselta ja lääkäripalveluiden osalta.

Vähänkyrön terveysaseman osalta Vaasan kaupungin lausunnossa todetaan, että esitetty muutos asettaisi alueen väestöryhmät eriarvoiseen asemaan, heikentäisi Vähänkyrön elinvoimaa eikä todennäköisesti toisi säästöjä. Muutos esityksen perusteena nähdään yksinomaan taloudelliset syyt ja Laihian terveysaseman tilojen kunnostamisesta aiheutuvia kustannuksia ei ole huomioitu. Vähässäkyrössä toimii käytännössä omalääkärijärjestelmä, jossa on hyvät, pitkät hoitosuhteet, joita on vahingollista katkaista. Vaasan kaupunki katsoo, että tämä ehdotus kasvattaa terveyseroja. Myöskään ympäristönäkökulmia ei ole huomioitu riittävästi. Ongelman nähdään lausunnoissa myös toimivan julkisen liikenteen puuttuminen. Vaasan kaupunki ilmoittaa lausunnossaan, että se on valmis keskustelemaan hyvinvointialueelle kohdistuvista vuokratustannuksista tilankäyttöä tarkastamalla. Laihia kunnan mielestä esiteyllä muutoksella saadaan henkilöstön keskittämisen hyödyt ja palvelujen tason varmentaminen sekä taataan varmemmin suomenkielisten sosiaali- ja terveyskeskuspalveluiden säilyminen ns. Kyrönmaan alueella.

Kaskisten hyvinvointiaseman kiirevastaanotto siirretään Närpiöön

Edellä olevan lisäksi: Kielelliset oikeudet voidaan turvata Närpiössä, kun Kaskisen henkilökunta työskentelee jatkossa Närpiössä kaskistilaisten asiakkaiden palvelussa ja ajanvarauksella Kaskisessa. Ajanvarauksella tarjotaan palveluita erityisesti ikäihmisille. Ajanvaraukselle vuokrataan Kaskisessa 1-2 huonetta ja Närpiössä tilat henkilöstölle löytyvät tiloista ilman, että vuokratustannukset nousevat.

Ehdotus: Kaskisen lääkäri- ja hoitajavastaanotto yhdistetään Närpiön sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintaan. Ajanvarauksellinen vastaanotto jatkossakin Kaskisessa.

Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin

Tällä hetkellä suurin osa lääkärin ja hoitajan vastaanotto toiminnasta, mukaan lukien kiirevastaanotto, on Oravaisissa. Vöyrin hyvinvointiasemalla on lastenneuvola, hoitajan vastaanotto, ja vasta rakennetussa lisärakennuksessa on suun terveydenhuolto. Kiinteistön vanhassa osassa on suuria sisäilmaongelmia, eikä sitä voida jatkossa käyttää. Tämä tekijä vauhdittaa etsimään ratkaisuja, joiden toteuttaminen on taloudellisesti mahdollista ja joilla taataan hyvät palvelut väestölle. Lastenneuvolan sijainti Vöyrin keskustassa nähdään jatkossakin tarpeellisenä, ja samoin tarvitaan tiloja, joita voidaan käyttää ajanvarauksella muihin vastaanottoihin. Kouluterveyskeskus jatkuu entiseen tapaan. Oravaisten sosiaali- ja terveyskeskus suunnitellaan niin, että siellä voidaan ottaa vastaan myös sosiaalihuollon asiakkaat, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki Vöyrin toiminta ei tule mahtumaan Oravaisten tiloihin. Jotta ehdotus voidaan toteuttaa, Vöyrin keskustasta tarvitaan tilat (2 vastaanottohuonetta) joko suun terveydenhuollon yhteyteen, jolloin saadaan synergiaetuja odotushuoneen ja sosiaalitulojen tarvetta ajatellen, tai vaihtoehtoisesti toiset tilat.

Säästö: 100 000 eur

Ehdotus: Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin ja Vöyrin keskustasta vuokrataan pienemmät tilat lastenneuvolalle ja tietyille ajanvarausvastaanotoille.

Vaasan Vähänkyrön ja Laihia hyvinvointiaseman lääkärin ja sairaanhoidon vastaanotto yhdistetään hallinnollisesti

Vaasan Vähänkyrön kaupunginosan hyvinvointiasema ja Laihian sosiaali- ja terveyskeskus yhdistetään hallinnon ja henkilöstön osalta. Sairaanhoidon vastaanotto Vähässäkyrössä jatkuu ajanvarauksella. Kiirevastaanotto siirtyy asiakkaan valinnan mukaan Laihialle tai Vaasaan.

Vähässäkyrössä nyt työskentelevät lääkärit osallistuvat jatkossa digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja etävastaanottoon. Vähänkyrön hyvinvointiasemalla voidaan jatkossa järjestää myös lääkäriopiskelijoiden harjoittelujaksoja. Tällä toiminnan kehittämisellä mahdollistetaan digitaalisten palveluiden vauhdittaminen omalla henkilöstöllä ja hyöty uusien nuorien lääkäreiden rekrytointiin.

Vähässäkyrössä vähennetään muutoksen myötä vastaanottohuoneiden määrää, mikä säästää tilakustannuksissa. Vastaanottotilat säilyvät kuitenkin ajanvarausta varten. Laihialle tehdään, kun tilat Laihialla on remontoitu vastaanottohuoneiksi (arvio syksy 2025). Vähänkyrön hyvinvointiasemalle jää jatkossakin neuvolapalvelut, suun terveydenhuolto ja ajanvarauksellinen hoitajan ja lääkärin sairausvastaanotto. Kotihoito jää Vähänkyrön.

Säästö: 100 000

Ehdotus: Vaasassa Vähänkyrön kaupunginosan hyvinvointiasema ja Laihian sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelut yhdistetään samaan yksikköön, jolla on ajanvarauksella toimintaa Vähänkyrössä.

Pietarsaaren hoitotarvikejakelun fyysinen toimipiste lakkautetaan.

Hoitotarvikejakelun muutosesityksestä vammaisneuvosto antoi lausunnon: kun (hoito)materiaalinjakelu päättyy Pietarsaassa, tulee varmistaa, että materiaali saapuu vastaanottajalle riittävän ajoissa eikä jää jonnekin odottamaan jakelua. Hoitotarvikkeiden vastaanottajalle tulee kertoa, että heidän tulee tilata riittävän ajoissa hoitotarvikkeet. On myös olemassa riski, että kotihoidon työ lisääntyy, jos potilas/asiakas ei voi itse noutaa hoitomateriaalia postin noutopisteestä.

Ehdotus: Pietarsaaren hoitotarvikejakelu suljetaan. Palveluja tarjotaan hyvinvointialueella yhdenvertaisesti niin, että hoitotarvikkeet haetaan asiakkaan näkökulmasta lähimmästä postin jakelupisteestä, useimmiten lähellä olevasta kaupasta.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus päättää, että

- Kaskisen lääkäri- ja hoitajavastaanotto yhdistetään Närpiön sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintaan. Ajanvarauksellinen vastaanotto jatkossakin Kaskisessa.
- Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin ja Vöyrin keskustasta vuokrataan pienemmät tilat lastenneuvolalle ja tietyille ajanvarausvastaanotoille.
- Vaasassa Vähänkyrön kaupunginosan hyvinvointiasema ja Laihian sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelut yhdistetään samaan yksikköön, jolla on ajanvarauksella toimintaa Vähänkyrössä.
- Pietarsaaren hoitotarvikejakelun fyysinen toimipiste lakkautetaan ja siirrytään hoitotarvikkeiden toimittamisessa käyttämään Postin tai muuta kuljetuspalvelua asiakasta lähellä olevaan postipalvelupisteeseen

Päätös:

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Jakelu